

Skogskollo för tjejer – Vad hände sedan?

Forest Camp for Girls – What has happened since then?

Foto: Sofie Dahlén Sjöbergh

Sofie Dahlén Sjöbergh

Examensarbeten

2019:4

Fakulteten för skogsvetenskap

Institutionen för skogens ekologi och skötsel

Skogskollo för tjejer – Vad hände sedan?

Forest Camp for Girls – What has happened since then?

Sofie Dahlén Sjöbergh

Nyckelord / Keywords:

Kvinnor, Skog, Jämställdhet, Rekrytering, Skogsutbildning, Skogssektor, Skogsbruk/

Women, Forest, Gender equality, Recruitment, Forest education, Forest sector, Forestry

---

ISSN 1654–1898   Umeå 2019

Sveriges Lantbruksuniversitet / *Swedish University of Agricultural Sciences*

Fakulteten för skogsvetenskap / *Faculty of Forest Sciences*

Jägmästarprogrammet / *Master of Science in Forestry*

Självständigt arbete i skogsvetenskap / *Master degree thesis in Forest Sciences*

EX0912, 30 hp, avancerad nivå A2E / *advanced level A2E*

Handledare / *Supervisor:* Ann Dolling SLU, Inst för skogens ekologi och skötsel

/ *SLU, Dept of Forest Ecology and Management*

Examinator / *Examiner:* Elisabet Bohlin, SLU, Inst för skogens ekologi och skötsel

/ *SLU, Dept of Forest Ecology and Management*

Examensarbeten

2019:4

Fakulteten för skogsvetenskap

Institutionen för skogens ekologi och skötsel

Enhet/ <i>Unit</i>	Institutionen för skogens ekologi och skötsel Department of Forest Ecology and Management
Författare/ <i>Author</i>	Sofie Dahmén Sjöbergh
Titel, Sv	Skogskollo för tjejer – Vad hände sedan?
Title, Eng	Forest Camp for Girls – What has happened since then?
Nyckelord	Kvinnor, Skog, Jämställdhet, Rekrytering, Skogsutbildning, Skogssektor, Skogsbruk
Keywords	Women, Forest, Gender equality, Recruitment, Forest education, Forest sector, Forestry
Handledare/ <i>Supervisor</i>	Ann Dolling, Sveriges lantbruksuniversitet Institutionen för skogens ekologi och skötsel/ Department of Forest Ecology and Management
Examinator/ <i>Examiner</i>	Elisabet Bohlin, Sveriges lantbruksuniversitet Institutionen för skogens ekologi och skötsel/ Department of Forest Ecology and Management
Kurstitel/ <i>Course</i>	Självständigt arbete i skogsvetenskap Master thesis in forest science
Kurskod/ <i>Code</i>	EX0912
Program/ <i>Utbildning</i>	Jägmästarprogrammet
Omfattning på arbetet	30 hp

Nivå och fördjupning på arbetet	Avancerad nivå A2E
Utgivningsort	Umeå
Utgivningsår	2019
Omslagsbild	Sofie Dahlén Sjöbergh
Serie titel	Examensarbeten / SLU, Institutionen för skogens ekologi och skötsel
Delnummer i serien	2019: 4 1654— 1898
ISSN	
Elektronisk publicering	https://stud.epsilon.slu.se

Sveriges lantbruksuniversitet
 Fakulteten för skogsvetenskap
 Institutionen för skogens ekologi och skötsel

I denna rapport redovisas ett examensarbete utfört vid Institutionen för skogens ekologi och skötsel, Skogsvetenskapliga fakulteten, SLU. Arbetet har handledts och granskats av handledaren, och godkänts av examiner. För rapportens slutliga innehåll är dock författaren ensam ansvarig.

This report presents an MSc/BSc thesis at the Department of Forest Ecology and Management, Faculty of Forest Sciences, SLU. The work has been supervised and reviewed by the supervisor, and been approved by the examiner. However, the author is the sole responsible for the content.

SAMMANFATTNING

Skogssektorn behöver kompetent arbetskraft. Det är brist på skogsmaskinförare och det pågår en generationsväxling inom hela skogssektorn varför det behöver nyanställas när många går i pension. Både naturbruksutbildningar och universitetsutbildningar inom skogssektorn har svårt att fylla sina platser. Sökandetrycket har avtagit under en längre period. Särskilt svårt är det att rekrytera till jägmästarprogrammet som numera inte fyller sina platser. Intresset för skog behöver öka bland unga. Det görs bl. a. insatser för att intressera unga kvinnor för skog eftersom kvinnor är en underrepresenterad grupp i skogssektorn. Skogskollo är ett exempel på detta. Syftet med detta examensarbete var att undersöka unga kvinnors relation, erfarenhet av och intresse för skogsbruk och skogssektorn, framtida utbildnings- och yrkesval och om deras intresse förändrats efter att de deltagit på Skogskollo för tjejer. Kvinnor som medverkade på kollo visade sig redan innan ha en väl grundad relation till skog och skogsbruk, samt större förståelse för skog och att skogen är en bred arbetsplats. Kollodeltagarna är mer intresserade av naturen samt har ett skogligt intresse och väljer därmed naturvetenskapligt program på gymnasiet, jämfört med kvinnorna som inte deltog på kollo. Kvinnorna som deltog på kollo hade större förståelse för skogen jämfört med kvinnorna som inte deltog. Kvinnorna som deltog på kollo vittnade om att de fått en ännu mer positiv upplevelse av skogen efter kollo och att de fått med sig fina minnen. Trots detta svarade ganska få av dem att kollo bidragit till ett ökat intresse för att söka sig till skogliga utbildningar. Branschen måste fundera på hur man når ut till kvinnor som inte är intresserade av skog i tidig ålder. Hur nås kvinnor som bor i större städer och slutligen hur når vi ut till kvinnor som inte har föräldrar eller mor/far-föräldrar som har skoglig anknytning. För att rekrytera både fler kvinnor och män till den skogliga branschen behövs nya sätt för att nå ut till en bredare målgrupp.

Nyckelord: Kvinnor, Skog, Jämställdhet, Rekrytering, Skogsutbildning, Skogsbruk, Skogssektorn

SUMMARY

The forest sector needs competent workforce. There is a shortage of forest machine operators and there is a generation shift in the entire forest sector, which is why it needs to be recruited when many retire. It is currently difficult to recruit students to both undergraduate and university educations within the forest sector. The search pressure has decreased over a longer period. It is particularly difficult to recruit to the masterprogram in forestry where the places are not filled. Interest in forests needs to increase among young people. Among other measures, efforts have been made to increase the interest among young women for forests and forestry because women are an underrepresented group in the forest sector. The Forest Camp for girls is an example of this. The purpose of this thesis was to investigate the young women's relationship, experience and interest in forestry and the forest sector, future education and career choices and if their interest changed after they participated in the Forest Camp for girls. Women who participated in the Forest Camp already before appeared to have a well-founded relationship to forests and forestry, as well as a greater understanding of forests and recognized that the forest is an extensive workplace. The women who participated in the forest camp are more interested in nature and have a forest interest and thus choose nature at the upper secondary school, compared to the women who did not participate in the camp. The women who participated in the Forest Camp testified that they had an even more positive experience of the forest after the collage and that they had received fine memories. Despite this, quite a few of them replied that the package contributed to an increased interest in seeking out forest education. The forest industry has to consider how to reach out to women that are not interested in forest at an early age. How can women who live in larger cities be reached and finally how do we reach out to women who do not have parents or grand parents who have a forest relationship. In order to recruit more women and men to the forest industry, new perspectives are needed to reach a broader target group.

Keywords: Women, Forest Gender equality, Recruitment, Forest education, Forest sector, Forestry

Innehållsförteckning

Forest Camp for Girls – What happened then?	0
Forest Camp for Girls – What happened then? ..... Fel! Bokmärket är inte definierat.	
SAMMANFATTNING	5
SUMMARY	6
FÖRORD	10
1. INLEDNING	11
1.1 Jämställdhet inom skogsbruket	11
1.2 Genus	11
1.3 Kvinnliga förebilder inom skogssektorn	12
1.4 Kvinnlig historik inom skogssektorn	12
1.5 Jägmästar- och Skogsmästarprogrammet	13
1.6 Verktyg för en jämnare rekryteringsbas.....	14
1.7 Skogen i skolan	15
1.8 Skogskollo för tjejer.....	15
1.9 Syfte.....	15
1.10 Frågeställningar	16
2. MATERIAL OCH METODER	17
2.1 Avgränsningar i studien.....	17
2.2 Val av respondenter.....	17
2.3 Utformning av kvantitativ enkät	17
2.3.1 Pilotstudie för enkät	18
2.4 Utformning av kvalitativ intervju	18
2.5 Databearbetning, analys och tolkning av insamlat material	19
2.5.1 Enkäter	19
2.5.2 Interjuver	19
2.6 Wilcoxon signed-rank test.....	19
3. RESULTAT	20
3.1 Enkätstudie.....	20
3.1.1 Respondenternas bakgrund	20
3.1.2 Respondenternas upplevelser av skog	22

3.1.3 Förkunskaper om skog innan medverkan på kollot	23
3.1.4 Varför medverka på Skogskollo för tjejer?	23
3.1.5 Varför inte medverka på skogskollo?	24
3.1.6 Hur har informationen om skogskollo nått kvinnorna i studien?	25
3.1.7 Hur skogskollo ändrat deltagarnas syn på skog och skogsbruk	25
3.1.8 Rekommenderat skogskollot	28
3.1.9 Skogskollots påverkan på framtida val av utbildning och yrke inom skogssektorn	29
3.1.10 Studera vidare	29
3.1.11 Kvinnorna idag	30
3.1.12 Jobba i framtiden	32
3.2 Intervjustudie.....	34
3.2.1 Respondenterna idag	34
3.2.2 Varför medverka på Skogskollo för tjejer	34
3.2.3 Medverka på Skogskollo om pojkar deltagit	35
3.2.4 Relation och förkunskaper om skog och naturvård	36
3.2.5 Aktiviteter	36
3.2.6 Upplevelser	37
3.2.7 Positivt/negativ påverkan av skogskollo för tjejer	38
3.2.8 Ny erfarenhet efter kollot	38
3.2.9 Kollots påverkan på framtida studieval	38
3.2.10 Kollot bidragit till att du jobbar för en bättre miljö	39
3.3.11 Arbetsmiljö för både män och kvinnor	39
3.3.12 För och nackdelar med att arbeta inom skogen	39
3.3.13 Skoglig dröm	39
4. DISKUSSION	40
4.1 Resultatdiskussion	40
4.1.1 Kvinnornas bakgrund och relation till skogen	40
4.1.3 Anledningar till varför kvinnorna medverkade på kollot	40
4.1.4 Hur har rekryteringen till skogskollot fungerat?	40
4.1.6 Kvinnornas utbildningsinriktning idag	41
4.1.2 Förändras synen på skogsbruk och skogssektorn av att delta på skogskollo?	41
4.1.5 Kvinnornas relation till skog och skogssektorn idag	42
4.1.7 Vad kan göras för att rekrytera fler kvinnor till skogsbranschen?	42
4.2 Metoddiskussion	44
4.3 Slutsats	45
5. REFERENSER	46

Bilaga 1.	49
Enkät till kvinnor som deltagit på Skogskollo.....	49
Bilaga 2.	55
Enkät till kvinnor som ej deltagit på Skogskollo.....	55
Bilaga 3.	59
Interljudvfrågor till kvinnor som deltagit på Skogskollo.....	59

FÖRORD

Detta examensarbete har utförts på institutionen för skogen ekologi och skötsel vid Sveriges lantbruksuniversitet Umeå. Omfattningen av detta examensarbete är 30 högskolepoäng och är en del av utbildningen vid jägmästarprogrammet vid SLU. Examensarbetet är gjort på uppdrag av Skogstekniska klustret, Skogen i skolan och Mera Skog i Västerbotten. Detta arbete är ett resultat av en enkätundersökning och en intervjustudie vars syfte var att undersöka "Skogskollo för tjejer" i Västerbottens och Västernorrlands län med avseende på om kollo bidragit till att fler kvinnor sökt eller avser att söka sig till skogliga utbildningar och arbete inom skogssektorn. Examensarbetet är skrivet i ett särskilt teckensnitt som är framtaget och anpassat för dyslektiker. Anledningen till detta är att jag som är upphovsman till detta arbete är dyslektiker och vill därmed ta möjligheten att dyslexianpassa texten för den som vill läsa mitt examensarbete, "Skogskollo för tjejer".

Jag vill rikta ett stort tack till min fantastiska handledare Ann Dolling på Sveriges lantbruksuniversitet för hennes hjälpsamhet, vänlighet och konstruktiva kritik under examensarbetets gång. Jag vill tacka Lena Jonsson för all hjälp med deltagarlistor och Matilda Lingegård på Mera skog för idéer och feedback. Även stort tack till alla kvinnor som deltagit i studien genom att svara på en enkät och blivit intervjuade. Till sist vill jag tacka alla företag som sponsrat med gåvor till deltagare; Martinssons, Norra skogsägarna, Norrskog, Rituals, Sveaskog, The Body shop, Tieto, Filmstaden och Åhléns.

Sofie Dahlén Sjöbergh
Umeå, April 2019

1. INLEDNING

1.1 Jämställdhet inom skogsbruket

Jämställdhet ”avser jämlikhet mellan grupperna kvinnor och män vad gäller att forma samhället och sina egna liv” enligt Skogsstyrelsen åtgärdsrapport (Wide & Högwall-Nordin, 2019). Enligt rapporten innebär jämlikhet bl.a. att kvinnor och män ges samma möjligheter att strukturera sina liv och sin omgivning oberoende av trosuppfattning, etnisk bakgrund, kön och sexuell läggning. De olika rådande förutsättningarna för kvinnor och mäns ekonomiska jämställdhet inom skogsbruket beskrivs också samt att förutsättningarna ser olika ut för män och kvinnor även när det gäller att stanna kvar och utvecklas i arbetet. Kvinnorna har tuffare förhållanden då det ofta råder majoritet av män och kvinnornas arbetsvillkor kan därmed se annorlunda ut. Eftersom en jämn könsfördelning genererar mer kreativa och trivsamma arbetsplatser som dessutom är mer lönsamma har Skogsstyrelsen i sin rapport, arbetat fram direktiv och förslag på åtgärder som skogsbolag och organisationer kan använda för att uppnå mer jämställda arbetsplatser. Åtgärderna delas in i tre fokusområden: utbildning, arbetsliv och enskilt skogsägande. Exempel på åtgärder inom utbildning är att, genus- och jämställdhetsperspektiv ska vara obligatorisk kunskap i studieplanerna. Även lärare skall utbildas inom genus och jämställdhet. Forskning ska fördjupas kring bakomliggande orsaker till varför machokulturer och sexism skapas etc.

1.2 Genus

Roth (2007) beskriver genus som det sociala könet beroende på handlingar, idéer och det som ärvts socialt. Genus påverkas av normer och det som förväntas vara kvinnligt respektive manligt. Det finns olika normer i samhället som är förknippade med hur en kvinna eller man bör vara (Paechter, 2006). Könsmärkningsprocess kallar Westberg-Wohlgemut (1996) när arbetsuppgifter och egenskaper kopplas ihop med genus, vilket gör att yrken blir klassade som typiskt kvinnliga eller manliga.

Skogsbruket har historiskt sett varit en mansdominerad bransch där män arbetade och det är fortfarande skillnad mellan könen (Lidestav & Sjölander, 2007). Männen har tolkningsföreträdet och kontrollen i skogssektorn (Johansson et al., 2018). Detta gör att kvinnorna har mindre makt inom skogssektorn. Den manliga kontrollen uttrycks ibland i form av sexuella trakasserier som bidrar till att kvinnor blir påmind om att de är mer ”kvinnor”, än människor med kunskap om skogsbruksverksamhet. Det behövs därför en förändring i dagens samhälle för att förändra den kvinnliga stereotypa rollen. Det krävs att fler inom skogsbruket uppmärksammar frågan. Skogliga normer som anknyter skoglig kunskap med män och maskulinitet behöver brytas för att skogsbruket ska bli en attraktiv

arbetsplats för både män och kvinnor (Andersson, 2019). I skogsbranschen är majoriteten av avverkningar arbetet idag mekaniserat. Trots detta så är det endast 5% kvinnor som är sysselsatta med avverkningsarbetet (Andersson, 2019). Inom hela skogsbrukssektorn är det endast 15% som är kvinnor och andelen kvinnor som är enskilda skogsägare är idag 38%. Idag finns det ca 750 kvinnor som har en skoglig akademisk utbildning efter gymnasiet.

1.3 Kvinnliga förebilder inom skogssektorn

I många fall saknas kvinnliga förebilder inom skogssektorn, det är oftast någon man i familjen eller inom släkten som arbetat i det skogliga rummet och därmed varit förebild för en del kvinnor (Lidestav et al. 2000). Oftast har män ärvt skogen, genom generationer, från fäder till söner och på så vis har det gett skogen en manlig könsstämpel.

I den skogliga media saknas kvinnliga förebilder och när väl kvinnor nämns så framställs de som människor med mindre kunskap (Lidestav & Sjölander, 2007). När kvinnans yrkesval porträtteras inom skogsbranschen framträder ofta en man som står bakom och motiverat hennes yrkesval (Lidestav & Sjölander, 2007). Enligt en studie av Jägerborg & Nilzén (2018) avbildas män oftare i skoglig media än kvinnor. Istället förekommer och avbildas kvinnor oftare än män i fritidssammanhang.

1.4 Kvinnlig historik inom skogssektorn

Skogen har historiskt identifierats med manliga egenskaper och framstått som ett mansdominerat arbete och intresse (Anonym, 2004). Historiskt sett har det även förekommit formella hinder för kvinnor att agera som självständiga individer. Kvinnor hade möjlighet att äga jord och skog men de fick inte förvalta sin egendom om de inte var myndiga. Det var mannen som hade förvaltningsrätt till den fasta egendomen. Det dröjde ända fram till 1921 innan mannens målsmanskap över hustrun avskaffades och tills kvinnor som därefter gifte sig fick rätt att förvalta sin egendom. I början av 1900-talet var arbetsfördelningen på fastigheten uppdelad beroende på kön och ålder. I det gamla bondesamhälle var det husbonden som hade huvudansvaret för åkerbruk, sådd, plöjning och skogsbruk. Husbonden ansvarade även för skötsel och bruk av hästarna, som var en viktig arbetskraft på gården och användes flitigt i skogen under vintern. En möjlighet att hantera jämställdhetsaspekten på äganderätten av en fastighet var när det traditionella överlåtelsemönstret, där en av sönerna alltid ärvde fastigheten, övergick till att dela upp fastigheten på alla syskon. Därmed fick kvinnor lika stor chans att äga fastigheter som män.

Kvinnor är fortfarande underrepresenterade inom högre poster som chefer och verkställande direktörer (Lindberg et al., 2011; Rothstein, 2012). Det finns också normativa föreställningar som historiskt och kulturellt styrt vad kvinnor och män traditionellt

ansvarat för (Rothstein, 2012). Historiskt sett har män varit överrepresenterade som doktorer och professorer och även idag är kvinnliga professorer i minoritet i hela universitetsvärlden såväl som inom skogsvetenskap (Lindberg et al., 2011). Enligt Lidestav & Sjölander (2007) förekommer också en tydlig obalans mellan könen i skogliga utbildningar, där männen är i majoritet. En förutsättning för en ökad jämställdhet i skogsutbildningen såväl som i skogssektorn kräver ett väl utvecklat genustänk och genusarbete (Lidestav, 2006).

1.5 Jägmästar- och Skogsmästarprogrammet

Andelen kvinnor som påbörjat skogliga utbildningar som jägmästarprogrammet (JMP) och skogsmästarprogrammet (SMP) har varierat med åren (Tabell 1). Från höstterminen 2002 och fram till idag har andelen kvinnor på jägmästarprogrammet varierat mellan 25 och 43%. För skogsmästarprogrammet rör det sig om lite lägre siffror, där andelen kvinnor från 2002 till idag har varit som lägst 4% och som högst 37%.

Tabell 1. Andelen kvinnor som påbörjat jägmästar- och skogsmästarprogrammet (Sammanställning från SLU, skogsvetenskapliga fakulteten, 2018).

År	JMP %	SMP %
Ht 18	37	37
Ht 17	30	13
Ht 16	31	15
Ht 15	43	21
Ht 14	38	20
Ht 13	37	18
Ht 12	37	24
Ht 11	31	13
Ht 10	39	21
Ht 09	31	9
Ht 08	27	11
Ht 07	28	14
Ht 06	25	22
Ht 05	35	4
Ht 04	30	18
Ht 03	30	–
Ht 02	28	–

Målet att uppnå 40% kvinnor på de skogliga utbildningarna uppfylls inte riktigt trots att antagningskrav, som bl.a. fullgjord värnplikt, tagits bort på jägmästarprogrammet (Andersson, 2019). Vid en genomlysning av jägmästar- och skogsmästarnas studentkårer visade det sig att det saknades kunskap om genus och jämställdhet hos kårerna (Engelmann & Larsson, 2013). För att öka kunskapen om jämställdhet och genuskompetens bland studenter, lärare och forskare jobbar skogsvetenskapliga fakulteten vid SLU med olika åtgärder (Wickman et al. 2013). En åtgärd handlar om att sprida information om skogliga utbildningar och en annan att göra dessa attraktiva att söka både för kvinnor och män. För att skogssektorn ska vara konkurrenskraftig krävs att man lyckas attrahera kompetenta människor från båda könen (Landsbyggsdepartementet, 2011).

1.6 Verktyg för en jämnare rekryteringsbas

För att tydligt visa på de möjligheter som skogsnäringen erbjuder inom utbildning och arbetsliv och för att SLU ska nå ut och kunna rekrytera jämnare är det viktigt att både kvinnor och män, redan i tidig ålder, intresserar sig för skog och alla dess värden (Lidestav & Andersson, 2014). Lindahl (2003) har visat att det är viktigt att tidigt få en positiv upplevelse av naturvetenskapliga ämnen, för att på så vis kunna locka fler människor att i framtiden gå utbildningar som är naturvetenskapliga. En möjlighet att öka ungdomars intresse, är att skolorna använder och kontinuerligt besöker de skolskogar som finns tillgängliga (Eriksson et al. 2011).

Regeringen arbetar med jämställdhet och har i samverkan med flertalet skogliga aktörer inom skogssektorn tagit fram en nationell jämställdhetsstrategi (Wide & Högvall-Nordin, 2019). Syftet med strategin var att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, möjligheter och förutsättningar att arbeta inom skogssektorn. Jämställdhetsarbetet i skogssektorn har utvärderats och delas in i tre olika fokusområden: utbildning, arbetsliv och enskilt skogsägande. För att uppnå syftet föreslås åtgärder inom varje område. Målet inom utbildning är att det ska bli mer attraktivt att söka sig till skogliga utbildningar för både kvinnor och män. Detta gäller både skogliga gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar. För att lyckas föreslås ökade satsningar på Skogen i skolan, med fokus på att attrahera fler kvinnor att intressera sig för skog och natur. De som ansvarar för att åtgärderna genomförs är aktörer verksamma inom skogsbrukssektorn: näringslivet, intresseorganisationer och offentlig sektor.

En del punktinsatser genomförs för att väcka och öka unga kvinnors intresse för skogen. Intresse som kan leda till att fler människor attraheras och väljer högre skogliga utbildningar som leder till den skogliga arbetsmarknaden. Det anordnas bl.a. olika läger och kurser inom skogen. Läger ger möjlighet för unga kvinnor att träffa kompetenta kvinnor från olika områden inom skogssektorn och som visar upp skogens alla möjligheter (Skogen i

skolan, 2018; SLU, 2018). På lång sikt kan det medföra att jämställdheten inom skogsnäringen ökar. En punktinsats som SLU anordnar är kursen ” Tjejer och skog ” som vänder sig till kvinnor som är intresserade av skog och som ännu inte gjort sitt framtida yrkesval (SLU, 2018). Syftet med kursen är att rekrytera fler kvinnor till högre skogliga utbildningar för att på lite längre sikt öka jämställdheten inom skogssektorn.

1.7 Skogen i skolan

Skogen i skolan förekommer inom hela landet och är ett samverkansprogram mellan skolan och skogliga aktörer (Skogen i skolan, 2018). De använder sig av utomhuspedagogik som sammankopplar teori och praktik och arbetar för att sprida kunskap vidare och skapa ett intresse för skogen. Skogen i skolan arbetar och fokuserar mot barn eftersom forskning visat att positiva erfarenheter i ett tidigt stadium i livet kan skapa ett intresse för skogen och leda till ett skogligt yrkesval i framtiden (Eriksson et al. 2011).

1.8 Skogskollo för tjejer

Skogstekniska klustret består av en sammansatt grupp av 11 olika företag inom skogsmaskinsbranschen och arbetar aktivt för att ändra den traditionella synen på skogssektorn (Skogstekniska klustret, 2018). Syftet är att i framtiden kunna rekrytera kompetent personal av båda könen. Skogstekniska klustret har tillsammans med Mera skog i Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten, Norra Skogsägarna, Skogen i skolan Västerbotten och i Västernorrland arbetat fram ett koncept för ett skogskollo (Skogstekniska klustret, 2015). Målet med Skogskollo för tjejer är att förändra den traditionella synen på skogssektorn och att få fler kvinnor intresserade av skogen. Det första skogskollet för tjejer startade sommaren 2012 och målgruppen var och är nyfikna kvinnor som börjar årskurs 5 och 6 till hösten (Skogen i skolan, 2018). Under tre dagar får deltagarna chansen att prova olika aktiviteter med fokus på skogen. Bland annat får de unga kvinnorna prova på att köra skogsmaskin, tillverka saker med material från skogen, leka, umgås med nya vänner, tända upp en eld och grilla. Kvinnorna får även möta olika företag som på olika sätt arbetar med skogen. Kollot bedrivs av kvinnliga handledare för att på så vis låta deltagarna få kvinnliga förebilder (Skogskollo, 2018).

1.9 Syfte

Syftet med arbetet var att studera hur ”Skogskollo för tjejer”, en aktivitet med avsikt att öka intresset för skogssektorn, påverkat en grupp unga kvinnors relation till, erfarenhet av och intresse för skog och skogsbruk. Syftet var också att undersöka deras intresse för framtida utbildnings- och yrkesval inom skogssektorn.

1.10 Frågeställningar

Specifika frågor:

- Vilken bakgrund har de unga kvinnorna och vilken relation har de till skogen?
- Förändras synen på skogsbruk och skogssektorn av att delta på skogskollo?
- Av vilken anledning valde de att medverka på kollo?
- Vem rekryterade dem dit (föräldrar, släkt, skola, kompisar, tidning, skogskollos hemsida).
- Vilken relation har de unga kvinnorna till skog och skogssektorn idag?
- Var befinner sig kvinnorna idag (var har de hamnat)? Hur många jobbar eller utbildar sig inom skogssektorn idag (t.ex. påbörjat skogliga utbildningar)?

2. MATERIAL OCH METODER

Olika insatser görs av olika aktörer inom skogssektorn för att attrahera unga kvinnor och män till branschen. En insats ”Skogskollo för tjejer” utvärderades, med avseende på deltagarnas intresse för skogssektorn kopplat till framtida utbildnings och yrkesval. Utvärderingen utfördes som en kvantitativ enkätstudie och för att få en djupare förståelse av insatsens betydelse kompletterades studien med att ett urval av respondenterna intervjuades.

2.1 Avgränsningar i studien

Rapporten avgränsas till skogskollon som ägt rum i Burträsk som ligger i Västerbottens län och Sollefteå som ligger i Västernorrlands län. Studien inriktar sig mot skogskollon som ägt rum under 2013, 2014 och 2015. Denna avgränsning beror på att det är bland de första åren som kollot ägt rum, så dessa kvinnor har kommit längst utbildnings- och yrkesmässigt.

2.2 Val av respondenter

Kontaktuppgifterna till anhöriga har fått av nuvarande projektansvarig för ”Skogskollo för tjejer”, Lena Jonsson som jobbar på Skogstekniska klustret. Till att börja med kontaktades anhöriga till respondenterna för att på så vis kunna få möjlighet att komma i kontakt med deras dotter/döttrar. Kontaktuppgifter har också tagits fram med hjälp av webbsidan, hitta.se. Deltagarna kontaktades mestadels genom telefon men i vissa fall även via mail. Några kvinnor kontaktades via sociala medier som Facebook. Totalt var det 75 st. kvinnor som enligt kontaktuppgifterna antogs ha medverkat på kollot, dock hade vissa kvinnor deltagit flera år och vissa medverkade ej p.g.a. sjukdom. Totalt var det 66 st. kvinnor som medverkat under åren 2013–2015, två av dessa deltagare kom jag aldrig i kontakt med.

För att komma i kontakt med kvinnorna skapades en sms-grupp med alla deltagare. Sms:et innehöll information om vem jag är, vad jag studerade, vad jag gjorde för studie och varför jag ville komma i kontakt med dem. Totalt kontaktades 64 st. kvinnor och 46 st. av dessa deltog i enkätstudien. För att kunna avgöra vilka som attraherades till skogskollot och vilka som fått information skapades en referensgrupp med klasskompisar som inte deltagit på kollot. Detta genomfördes för att kunna jämföra om kollot påverkat framtida yrkesval. Deltagarna uppmanades att ge en kortare enkät till en tjejkompis som inte sökt till kollot. Totalt fick jag 18 st. som svarade på denna enkät.

2.3 Utformning av kvantitativ enkät

För att få hög svarsfrekvens på enkäterna kontaktades de berörda kvinnorna i god tid med information om studien, därefter skickades enkäten ut via sms eller mail. Vid utskick av enkäten används i denna studie Netigate, som är en internetbaserad undersökningsplattform. Enkäten till kvinnorna som deltagit på skogskollo (Bilaga 1) utformades med relevanta frågor utifrån studiens syfte. Målet var att skapa en enkel och heltäckande enkät som inte var alltför betungande, med många och djupa frågor. För att säkerställa att frågorna var formulerade så att de förstods, fick ett par personer kontrollläsa enkäten. För att kunna uppnå ett tydligt resultat sattes en minimigräns på 40 st. personer. En kortare enkät utformades till kvinnorna i referensgruppen som inte deltagit på Skogskollo (Bilaga 2).

2.3.1 Pilotstudie för enkät

En pilotstudie skapades för att kunna analysera hur plattformen Netigate fungerade utifrån frågeställningarna i enkäten. Pilotstudien bestod av totalt tio personer, fem stycken fick enkäten skickad via mail och resterande fem fick den via sms. Alla i pilotstudien fick enkäten skickad till sig vid utsatt tid och resultaten av frågorna fungerade bra.

2.4 Utformning av kvalitativ intervju

En kvalitativ studie innebär att man begränsar sig till ett mindre antal personer som man fokuserar på, där man jämför och analyserar det insamlade datat (Trost, 2010). Trost menar att det är bättre att intervjua ett färre antal personer men att dessa interjuver blir bra gjorda, jämfört med att intervjua fler med risk att de inte blir lika bra genomförda. Det är ofta enkla och raka frågor som ger innehållsrika svar med egna beskrivningar och åsikter. Den kvalitativa metoden är lämplig att använda sig av när man vill fördjupa sig i vad människor har för tankar och känslor till olika frågor (Wickman, 2013).

Intervjuerna syftade till att få en djupare uppfattning om hur de unga kvinnorna resonerade kring kollo, samt att respondenterna kunde utveckla och bidra med egna uppfattningar och åsikter (Bilaga 3). Intervjufrågorna är begränsade så att de medför kvalitet och inte kvantitet. För att säkerställa att frågorna var formulerade så att alla förstod fick ett par personer kontrollläsa intervjufrågorna innan. Intervjufrågorna var öppna för att kunna ge intervjupersonen möjlighet att reflektera, analysera och utveckla sina tankar. De flesta frågorna till intervjun var formade så att det inte blev en direkt fråga, utan krävdes en viss eftertanke. Meningen med intervjun var att de själva skulle få utveckla sina svar. För att avgöra vilka av respondenterna som även skulle intervjuas så skrevs deltagarnas namn på lappar som slumpades ut med hjälp av lottning. De slumpmässigt utvalda deltagarna kontaktades och fick frågan om en intervju var aktuell. Därefter fastställdes datum för

intervjuerna. Alla tillfrågade är helt anonyma i denna rapport. I det här arbetet utfördes totalt fem intervjuer med kvinnor som deltagit på ” Skogskollo för tjejer”. De fem intervjuerna uppfyllde kravet för en representativ bild hur deltagarna upplevde kollo. Trost (2010) menar att om svaren från intervjuerna blir liknande så finns ingen anledning att fortsätta intervjuerna. Intervjuer skedde via telefon under december månad 2018 och januari 2019 p.g.a. geografisk spridning och tidsbrist. Med hjälp av en diktafon spelades alla intervjuer in för att lättare kunna sammanställa samt ägna tid och fokus åt intervjupersonen istället för att aktivt anteckna. En ambition var att få intervjuerna att flyta på bra och att det inte uppfattas som hackiga. Tidsåtgången för intervjuerna varierade mellan 20–40 minuter.

2.5 Databearbetning, analys & tolkning av insamlat material

2.5.1 Enkäter

Respondenternas enkätdata exporteras till en Excelfil. Data analyserades därefter för att avgöra om kollo påverkat deltagarnas beslut att utbilda sig och arbeta inom skogssektorn. Fokus har varit att undersöka var deltagarna är uppväxta och få information om deras tidigare erfarenheter av skog. Resultaten redovisas under rubriken resultat genom tabeller och textsammanfattningar av deras svar.

2.5.2 Intervjuer

De inspelade intervjuerna transkriberades till textfiler, därefter plockades det som var meningsfullt och relevant ut för att användas som underlag i studien. Språket har ändrats från talspråk till skriftspråk utan att respondenternas åsikter har ändrats. För att kunna analysera sammanfattades varje deltagares svar på varje enskild fråga. Respondenternas svar redovisas under rubriken resultat genom citat och sammanfattningar. I diskussionen utförs en analys av resultatet.

2.6 Wilcoxon signed-rank test

I den här studien användes Wilcoxon signed-rank eftersom det är parvisa observationer som genomförts. Testet användes för att analysera om det förekom signifikanta skillnader om hur skogen upplevs mellan kvinnor som deltagit på kollo och kvinnor som ej deltagit. Om sannolikheten är inom 95% kan nollhypotesen förkastas.

Nollhypotesen: Är att det inte förekommer någon skillnad mellan kvinnor som deltagit på skogskollo och kvinnor ej deltagit.

Alternativ hypotes: Innebär att nollhypotesen är falsk.

3. RESULTAT

I texten nedan redovisas svaren av de frågor som ställts till respondenterna genom en kvantitativenkät och kvalitativintervjuer.

3.1 Enkätstudie

3.1.1 Respondenternas bakgrund

Kvinnorna som deltagit i enkätundersökningen och intervjustudien är födda mellan 2001–2004 och var när studien genomfördes mellan 14–17 år gamla. Majoriteten av de unga kvinnorna som deltog på Skogskollot är huvudsakligen uppväxta på landsbygden eller i en mindre tätort (Tabell 2). De unga kvinnorna som ej deltog på kollot är också huvudsakligen uppväxt på landsbygd eller i en mindre tätort. En större andel av kvinnorna som inte deltagit på kollot kom från en större tätort än av dem som deltagit.

Tabell 2. Huvudsaklig uppväxtort för unga kvinnor som deltagit eller ej deltagit på Skogskollo.

	Kollo (<i>n</i> =46)		Ej kollo (<i>n</i> =18)	
	%	n	%	n
Landsbygd (0–500 invånare)	54	25	28	5
Mindre tätort (501–20 000 invånare)	39	18	50	9
Större tätort (20 001 och uppåt invånare)	7	3	22	4

Kvinnorna som deltagit på kollot hade på ett eller annat vis skoglig anknytning mestadels genom att någon i deras familj, släkt eller kompis ägde skog. Resultatet pekar på att majoriteten av deltagarna hade fritidsintressen som berör skogen (Figur 1), exempelvis genom jakt, fiske, friluftsliv m.m. (Tabell 3). Noterbart är att endast en deltagare inte hade någon tidigare erfarenhet av skog och skogsbruk innan kollot. Samtliga kvinnor som inte medverkat på kollot ansåg att de hade skoglig erfarenhet.

Figur 1. Flertalet av kvinnorna som deltog på Skogskollet hade fritidsintressen som berör skog och natur.
Foto: Sofie Dahlen Sjöbergh

Tabell 3. Skoglig anknytning hos unga kvinnor som deltagit och ej deltagit på Skogskollo. Flera alternativ kunde väljas.

	Kollo		Ej kollo	
	(n=46)		(n=18)	
Förvalda svar	%	n	%	n
Bor på landsbygden med närhet till skog	78	36	33	6
Min familj/släkt äger skog	63	29	39	7
Friluftsliv/sport	57	26	33	6
Jakt/fiske	52	24	22	4
Svamp/bärplockning	52	24	44	8
Någon i min släkt arbetar inom skogssektorn eller skogsindustrin	43	20	28	5
Min kompis har anknytning (tex släkt som äger skog, är intresserade av skog, har släkt som arbetar i skogssektorn).	35	16	50	9
Ingen tidigare erfarenhet av skog	2	1	0	0
Frisvar				
Har en stuga som är vid skogen		1		0
Stuga på landet		1		0
Har släkt i Norge, så då är vi ofta ute i skogen de gånger vi är där.		0		1
Ja går inriktning skog och kommer att jobba i skogen i framtiden. Jagar och fiskar gör jag också.		0		1
Vi hugger ved för att få värme i huset, vi ha panna		0		1
Ej svarat på frågan	4	2	17	3

3.1.2 Respondenternas upplevelser av skog

Det fanns inga signifikanta skillnader mellan de två gruppernas upplevelse av skog (Tabell 4). Kvinnorna som medverkade på kollot och de kvinnor som inte medverkat upplevde att skogen är viktig för miljön och att naturen är något som bör bevaras. Skogen upplevdes som vackert och är något som de kan känna glädje att vara i. Skogen ansågs även ha ett högt rekreativsvärde (Figur 2), samt att det är en viktig del i Sveriges ekonomi.

Figur 2. Bland björkar och björnmossor kan rekreation finnas, i form av ro och vila (rekreation).
Foto: Ulla Dahlén Sjöbergh

Deltagarna var positivt inställda till att skogen är en möjlig arbetsplats där man kan jobba (Tabell 4). Den ansågs även vara en ekonomisk resurs som det går att tjäna pengar på. Några deltagare hade någon i familjen som äger skog och upplevde inte skogen som någonting farligt.

Tabell 4. Upplevelse av skogen för unga kvinnor som deltagit eller ej deltagit på Skogskollo. Skalan är från 1–5, där 1=instämmer inte alls till 5= instämmer helt. P <0,05.

	Kollo (<i>n</i> =46)			Ej kollo (<i>n</i> =18)			<i>P</i> -värde
	<i>n</i>	<i>Median</i>	<i>Medelvärde</i>	<i>n</i>	<i>Median</i>	<i>Medelvärde</i>	
Viktig för miljön	43	5	4,79	17	5	4,76	0,8551
Vackert	45	5	4,53	17	5	4,59	0,8336
Natur som bör bevaras	43	5	4,49	17	5	4,65	0,7223
Något att vara i	43	4	4,33	17	5	4,35	1,0000
En allmän tillgång för rekreation	43	4	3,98	17	4	4,06	0,8445
Viktig för Sveriges ekonomi	43	4	3,91	17	5	4,18	0,5536
Kul att vara i	43	4	3,86	15	3	3,13	0,2664
Något att jobba i	42	4	3,69	16	3	3,5	0,442
En ekonomisk resurs som man kan tjäna pengar på	42	3	3,45	17	4	3,88	0,7776
Något min familj äger	37	3	3,43	13	2	3,08	0,1508
Farligt	33	2	2,24	14	2,5	2,64	0,1263

3.1.3 Förkunskaper om skog innan medverkan på kollo

Deltagarna som medverkade på skogskollet ansåg sig ha en del förkunskaper om skog och skogsbruk innan de medverkade (Tabell 5).

Tabell 5. Förkunskaper om skog och skogsbruk hos de unga kvinnor som deltog på Skogskollo. Skalan är från 1–5, där 1=lite förkunskaper till 5 = mycket förkunskaper.

	Kollo (<i>n</i> =46)		
	<i>n</i>	<i>Median</i>	<i>Medelvärde</i>
Förkunskaper om skog och skogsbruk	44	3	3,09
Ej svarat på frågan	2		

3.1.4 Varför medverka på Skogskollo för tjejer?

Den största anledningen till varför kvinnorna sökte till kollo var för att få umgås med ”gamla kompisar” och för att kollo gav en möjlighet att träffa nya kompisar (Tabell 6). Medverkan i kollo har även berott på att en anhörig eller kompis påverkat. Andra anledningar var att det upplevdes som utvecklande & lärande. Endast 4% angav att anledningen berodde på att det endast var kvinnor på kollo.

Tabell 6. Anledningar till varför de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo medverkat på kollot. Flera alternativ kunde väljas.

	Kollo (<i>n</i> =46)	
	%	<i>n</i>
Roligt med kompisar/intressant, intresse	65	30
Påverkad/styrd av anhörig (äger skog) /kompis	24	11
Gillar att vara ute i skog och natur	22	10
Utvecklande och lärande	17	8
Enbart kvinnor	4	2
Ej svarat på frågan	2	1

3.1.5 Varför inte medverka på skogskollo?

Av kvinnorna som ej deltog på kollot hade mindre än hälften (44%) inte fått någon information om Skogskollot (Tabell 7). Tjugoåtta % hade fått information och 17% visste inte om de hade hört talas om kollot.

Tabell 7. Tillhandahållen information om Skogskollo till de unga kvinnorna som ej deltagit på Skogskollo.

	Ej kollo (<i>n</i> =18)	
	%	<i>n</i>
Fått information	28	5
Inte fått information	44	8
Vet ej	17	3
Ej svarat på frågan	11	2

Av de kvinnor som fått information så var det 60% som inte kunde tänka sig att delta på kollot och resterande kunde inte medverka (Tabell 8).

Tabell 8. Anledningar till varför vissa av de unga kvinnorna som ej deltagit inte deltog på Skogskollo för tjejer. (Följdfråga till, de som fått information, se tabell 7).

	Ej kollo (<i>n</i> =5)	
	%	<i>n</i>
Fått information		
Ville inte vara med	60	3
Kunde inte vara med	40	2
Det var redan fullbokat när jag sökte	0	0

3.1.6 Hur har informationen om skogskollo nått kvinnorna i studien?

Majoriteten av deltagarna blev rekryterade till kollo genom skolan, en del även genom någon familjemedlem/släkting (Tabell 9). Kompisarna hade också en betydelse och påverkat kvinnornas deltagande. En minoritet (3 st.) kommer inte ihåg hur de fick information p.g.a. att det är några år tillbaka. De flesta kvinnor som ej deltog på kollo fick informationen av skolan eller genom någon kompis.

Tabell 9. Hur de unga kvinnorna och kvinnor som ej deltagit fick information om Skogskollo. Flera svarsalternativ kunde väljas.

	Kollo (<i>n</i> =46)		Ej kollo (<i>n</i> =18)	
	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>
Skolan	78	36	22	4
Familjemedlem (föräldrar/släkting)	26	12	6	1
Kompis	17	8	17	3
Skogskollos hemsida	9	4	0	0
Kommer inte ihåg	7	3	0	0
Tidning	4	2	6	1
Skogsbolag eller skogsägarförening	2	1	6	1
Annan media	0	0	6	1
Fick ingen information	0	0	44	8
Ej svarat på frågan	2	1	67	12

3.1.7 Hur skogskollo ändrat deltagarnas syn på skog och skogsbruk

Femtiosex procent av kvinnorna upplevde att kollo ändrade deras syn på skog och skogsbruk i positiv riktning (Tabell 10). Anledningar som gjorde att deltagarnas syn ändrades, var att skogen hade betydelse för samhället och att det är en bred arbetsmarknad som erbjuder många olika möjligheter inom skogssektorn (Tabell 11).

Skogsintresset ökade för majoriteten av kvinnorna som medverkade på kollo. Femtiotvå procent ansåg att deras syn om skog och skogsbruk förändrades efter kvinnorna medverkat på kollo. Trettionio procent vet inte om kollo ändrade deras syn på skog och skogsbruket. Resterande 7% upplevde att kollo inte ändrade deras syn på skogen p.g.a. att skogen redan var ett stort intresse.

Tabell 10. Förändrad syn om skog och skogsbruk hos de unga kvinnor som deltagit på Skogskollo efter de medverkat på kollo.

	Kollo (<i>n</i>=46)	
	%	n
Förändrad syn	52	24
Inte förändrad syn	7	3
Vet ej	39	18
Ej svarat på frågan	2	1

Tabell 11. Anledningar till förändrad respektive inte förändrad syn hos de unga kvinnor som deltagit på Skogsskollo. (Följdfråga om förändrad syn, se tabell 10).

Frisvar (n=27)

Förändrad syn efter kollo

Det gjorde det ännu bättre i min syn.

Att det är extremt viktigt.

Hur man gör.

Vart mer intresserad och kunnig inom skog/skogsbruk.

Det är mer att göra än vad man tror att det är.

Jag insåg att det fanns många fler intressanta jobb än vad jag trodde, dessutom verkar det ganska avslappnande.

Vi fick lära oss om skogsbruk och det verkade mycket roligare än jag tidigare trott. Positivt.

Lärde mig att uppskatta skogen på ett nytt sätt samt att se hur skogen kan användas på olika sätt!

Vart ännu mer intresserad när jag fick mer förståelse för skogsbruket.

Jag fick lära mig mer om skogen, mer om vad skogen kan användas till och hur skogen kommer till nytta på olika sätt.

Det vart ju uppenbart hur extremt mycket olika yrken och inriktningar inom skogssektorn.

Jag fick lära mig om hur viktigt skogen faktiskt är och att den har en stor betydelse för både samhället och vår värld eftersom den bland annat bidrar till vår biologiska mångfald och ger många människor arbete.

Jag fick se mer om hur man ska ta hand om skogen.

Det visade hur viktigt det faktiskt är med kunskaper om skogen och vilken inverkan den har på oss som individer och vårt samhälle.

Jag fick reda på mer om växter och vad som fanns i skogen, jag fick även veta mycket om maskinerna.

Jag började gilla naturen ännu mer.

Vi fick lära oss nya saker, till exempel vad man kan göra med skogens tillgångar och hur man ska vårda den.

Det blev mer värdefullt att spara skog o natur.

Det fick mig att inse hur dyrbar skogen faktiskt är och att man ska ta hand om det skog vi har även fast det är en del.

Jag lärde mig väldigt mycket om skog (växter, träd osv.) lärde mig även mycket om olika yrken inom skogen som jag inte hade en aning om.

Inte förändrad syn efter kollo

Då jag redan innan älskade skogen.

Det var längesedan så jag minns inte så himla mycket.

Jag var tolv, jag kommer inte ihåg så bra.

3.1.8 Rekommenderat skogskollot

Majoriteten av deltagarna rekommenderade kollot till andra (Tabell 12), mestadels till sina vänner men även till syskon och släkt (Tabell 13). Resterande deltagare rekommenderade inte kollot till någon annan p.g.a. att de inte hade några systrar eller att de inte tänkte på att de kunde gjort det (Tabell 14).

Tabell 12. Andel rekommendationer om kollot från de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo till andra personer.

	Kollo (<i>n</i> =46)	
	%	<i>n</i>
Rekommenderat kollot	70	32
Ej rekommenderat kollot	26	12
Ej svarat på frågan	4	2

Tabell 13. Till vilka personer de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo rekommenderat kollot. (Följdfråga till om de rekommenderat kollot eller ej, se tabell 12). Flera alternativ kunde väljas.

Rekommenderat kollot	Kollo (<i>n</i> =32)	
	%	<i>n</i>
Vänner	56	18
Syskon	22	7
Släkt	13	4
Kommer inte ihåg, pratade med alla	3	1
Ej svarat på frågan	9	3

Tabell 14. Orsaker till varför de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo, inte rekommenderat kollot till andra. (Följdfråga till om de ej rekommenderat kollot, se tabell 12). Flera alternativ kunde väljas.

Rekommenderade inte kollot	Kollo (<i>n</i> =12)	
	%	<i>n</i>
Tänkte inte på det/vet inte	25	3
Har inga tjejsyskon	25	3
Minns inte/kommer inte ihåg	17	2
Hade ingen att rekommendera det till	8	1
Mina vänner hade redan hört om det	8	1
Har ingen som är intresserad av skog	8	1
Hade ingen info att sprida vidare, (blankett webbsida)	8	1
Ej svarat på frågan	8	1

3.1.9 Skogskollots påverkan på framtida val av utbildning och yrke inom skogssektorn

Deltagarna blev inte särskilt inspirerade att utbilda sig eller jobba inom skogssektorn (Tabell 15).

Tabell 15. Skogskollots betydelse för de unga kvinnorna som deltagit och kan tänka sig att a) studera vidare på en skoglig utbildning och b) jobba inom skogsbruket. Skala från 1–5, där 1 instämmer inte alls, till 5=instämmer helt.

	Kollo (<i>n</i> =46)		
	<i>n</i>	<i>Median</i>	<i>Medelvärde</i>
Läsa en skoglig utbildning	42	2,00	2,21
Jobba inom skog och skogsbruket	38	2,00	2,42

3.1.10 Studera vidare

Av deltagarna kunde 20% tänka sig att studera vidare på någon skoglig utbildning (Tabell 16). Av de skogliga utbildningar som föreslogs var jägmästare den utbildning som var mest attraktiv i undersökningen (Tabell 17). Därefter skogsmaskinförare, skogstekniker och skogsmästare.

Tabell 16. Andelen av de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo som kan tänka sig att studera en skoglig utbildning.

	Kollo (<i>n</i> =46)	
	%	<i>n</i>
Ja, studera skoglig utbildning	20	9
Nej, inte studera skoglig utbildning	69	32
Ej svarat på frågan	11	5

Tabell 17. Utbildningar som de unga kvinnorna som deltagit på Skogskollo kan tänka sig att studera (Följdfråga till deltagare som kunde tänka sig att studera skoglig utbildning (Tabell 16). Flera alternativ kunde väljas.

Ja, studera skoglig utbildning	Kollo (<i>n</i> =9)	
	%	<i>n</i>
Jägmästare (SLU)	67	6
Skogsmaskinförare på yrkesskolor	44	4
Skogstekniker (Gammelkroppa)	22	2
Skogsmästare (SLU)	22	2
Skog och trä (Linné universitetet)	0	0

3.1.11 Kvinnorna idag

Tabell 18 visar gymnasieutbildningar som deltagarna hade valt att påbörja samt vad högstadiedeltagarna kan tänka sig att söka för gymnasieutbildningar att studera i framtiden. Av kvinnorna som medverkade på kollo var det 9% som studerade på naturvetenskapliga programmet och 4% som studerade på ett naturbruksgymnasium. Av kvinnorna som inte deltog var det 6% som studerade på naturvetenskapliga programmet och 11% som studerade på ett naturbruksgymnasium.

Av de deltagare som ännu inte påbörjat en gymnasieutbildning var natur- och samhällsvetenskapliga programmet de populäraste att studera i framtiden. Bland kvinnorna som ej deltog på kollo var det större variation mellan utbildningar som är tänkbar att välja i framtiden.

Tabell 18. Gymnasiala utbildningar som de unga kvinnor som deltagit eller ej deltagit på Skogskollo studerar idag eller kan tänka sig att studera i framtiden.

	Kollo (<i>n</i> =46)		Ej kollo (<i>n</i> =18)	
	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>
Påbörjat gymnasiet				
Naturvetenskap	9	4	6	1
Estetiska programmet musik	7	3	11	2
Barn & fritid	4	2	0	0
Hotell & turism	4	2	0	0
Naturbruksgymnasiet	4	2	11	2
Transport och fordonslinjen	4	2	0	0
Bygg & anläggning	2	1	0	0
Ekonomi	2	1	11	2
Idrottslinjen/naturvetenskapliga	2	1	0	0
Lärlingsprogrammet inriktning bageri & konditori	2	1	0	0
Estet med inriktning bild	2	1	0	0
Handels- och administrationsprogrammet	2	1	6	1
Samhällsvetenskapliga programmet	2	1	11	2
Ej påbörjat gymnasiet				
Naturvetenskapsprogrammet	13	6	6	1
Samhällskunskap	11	5	6	1
Vet inte	7	3	6	1
Ekonomi	2	1	0	0
Ekonomi, Samhälle, Natur	2	1	0	0
Estet mediainriktning eller natur	2	1	0	0
Frisör	2	1	0	0
Hantverk	2	1	0	0
Hotell och turism eller handels	2	1	0	0
Jag skulle kunna tänka mig gå i vård/omsorg eller stylist.	2	1	0	0
Socionom	2	1	0	0
Mode eller musik	2	1	0	0
Naturvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet	2	1	0	0
Fordon	0	0	0	0
Barn och fritid	0	0	6	1
Estet musik	0	0	6	1
Naturbruk	0	0	6	1
Samhälle eller ekonomi	0	0	6	1
Musik	0	0	6	1

3.1.12 Jobba i framtiden

Bland kvinnorna som medverkat på kollot var ekonomi, vård och omsorg samt barn och fritid de tre populäraste områdena som de kan tänka sig att jobba inom (Tabell 19). Bland kvinnorna som inte medverkade på kollot var estet, barn och fritid samt vård och omsorg populärast. Bland frisvaren var samhällsinriktade yrken de som var populärast.

Tabell 19. Områden som kvinnorna som deltagit eller ej deltagit på Skogskollo kan tänka sig att jobba i framtiden. Flera alternativ kunde väljas.

Förvalda svar	Kollo (<i>n=46</i>)		Ej kollo (<i>n=18</i>)	
	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>
Ekonomi (ekonom, controller)	22	10	11	2
Vård och omsorg (läkare, tandläkare, sjuksköterska, undersköterska)	20	9	22	4
Barn och fritid (barn- och förskollärare)	17	8	22	4
Estet (bild, musik)	15	7	39	7
Hotell och handel	15	7	17	3
Naturbruk skog (skogsmaskinförare, jägmästare, skogsmästare, skogstekniker)	15	7	11	2
Naturbruk annat (t ex trädgård, jordbruk)	13	6	11	2
Restaurang- och livsmedel	11	5	6	1
Hantverkare (snickare, rörmokare, elektriker, VVS)	9	4	0	0
IT (datatekniker, IT-utvecklare)	7	3	6	1
Fordon och transport (långtradarchaufför, maskinförare, mekaniker)	4	2	11	2
Frissvar				
Samhällsinriktade yrken (statsvetare, psykolog, beteendevetenskap)	7	3	11	2
Ingenjör	4	2	0	0
Bagare/ konditor	2	1	0	0
Hålla på med musik eller film av något slag.	2	1	0	0
Med jordbruk menar jag hästar	2	1	0	0
Polis	2	1	0	0
Frisör	2	1	0	0
Något inom miljön.	2	1	0	0
Veterinär	2	1	0	0
Jag har ingen aning men håller på att fundera nu	2	1	0	0
Psykolog, kemist, forskare, biolog, läkare	2	1	0	0
psykolog eller något annat yrke där man jobbar med människor	2	1	0	0
Någon typ av systemutvecklare, arkitekt eller liknande	2	1	0	0
Musiklärare	0	0	6	1

3.2 Intervjustudie

3.2.1 Respondenterna idag

I denna studie intervjuades totalt fem kvinnor som deltagit på Skogskollo. De intervjuade gick i slutet av grundskolan eller hade påbörjat gymnasiet. De som påbörjat gymnasiet gick program som transport och barn & fritid. Två faktafrågor om skog ställdes till de intervjuade för att få en överblick om dess kunskap om skog. En fråga var hur stor del av Sveriges yta som består av skog, 4 av 5 svarade rätt att det var 2/3 av Sveriges yta. Den andra frågan omfattade vilka produkter vi kan tillverka av skog, respondenterna angav främst papper och möbler. Andra produkter som nämndes var energi, flis, viskoskläder, virke, timmer, ved, lyktstolpar och drivmedel.

3.2.2 Varför medverka på Skogskollo för tjejer

Anledningar till varför deltagarna valde att medverka på kollo berodde bl.a. på att det verkade som en rolig och spännande grej samt att ingen hade medverkat på något kollo tidigare.

En kvinna säger "Det verkade kul sen hade jag en kompis som redan hade anmält sig och tyckte att jag också skulle anmäla mig, så jag sa okej och då slapp hon åka själv".

En annan anledning att kvinnorna medverkade var att de hade någon kompis som medverkat tidigare år som berättat och rekommenderat kollo. Ett annat skäl var att de hade en kompis som skulle medverka på kollo men inte ville åka dit själv. Påverkan från anhörig har även bidragit till att kvinnor sökt till kollo. Det fanns ett intresse att lära känna nya kompisar och prova köra skogsmaskin (Figur 3).

Figur 3. Under Skogskollot fick kvinnorna prova på det praktiska att köra skogsmaskin.

Foto: Sofie Dahlén Sjöbergh

En kvinna säger *"Jag kan göra lite hastiga saker och det kändes som en kul grej och jag visste redan då att jag ville köra något sedan. Så det var väl lite det här med skogsmaskiner och sånt där som jag tyckte var lite roligt. Så att det var nog det också varför jag sökte. Jag har vetat länge att jag vill köra något när jag blir stor"*.

En annan kvinna säger *"Hade inte varit med på något kollo tidigare, hade varit några från min skola som varit med tidigare och dessa tyckte att det hade varit roligt. Kände att det var bra att testa, intressant och roligt och det var rätt nära"*.

3.2.3 Medverka på Skogskollo om pojkar deltagit

På frågan om kvinnorna fortfarande hade sökt till kollo om även pojkar deltagit så fanns olika åsikter. Kvinnorna föredrog att det enbart var kvinnor som deltog.

En kvinna säger, *"Ja det skulle inte spela någon roll. Med det var en kul grej att det bara var tjejer, men hade även gått om det var killar med. Själva grejen lockade"*.

En annan kvinna säger, *"Det hade varit mindre chans att jag sökt bara för att det känns som man har större chans att få vara med när det bara är tjejer. Killar brukar ta mer plats"*.

En tredje kvinna säger, *"Jag tänkte att det var roligt när det bara var tjejer. Många tjejer är inte såhär att de ska vara macho, veta bäst och sånt. Det kändes mer tillåtande att göra fel och enklare helt enkelt"*.

En fjärde kvinna säger, *"Jag tror inte att jag hade deltagit, eftersom vi skulle sova där hade jag nog tyckt att det skulle bli konstigt"*.

3.2.4 Relation och förkunskaper om skog och naturvård

Det som karaktäriserar de intervjuade som deltagit på kollot är att de bor med närhet till skog och har någon anhörig så som pappa, morfar eller morbror som arbetar inom skogssektorn eller är skogsägare. De har ett skogligt intresse och ett visst miljöintresse. De ansåg att de hade lite kunskap om skog och naturvård innan kollot besöktes men att kollot bidrog till ökad kunskap. De har ett intresse att vistas ute i skog och mark.

En kvinna säger *"Bor som nära skogen och vi brukar vara ute ganska mycket i skogen, åka skoter, plocka bär och sånt. Jag har nog inte så mycket mer kunskap efter jag besökt kollot men hade nog inte haft den kunskap jag har nu om jag inte varit där"*.

En annan kvinna säger, *"Min morbror jobbar med något inom skog. Min familj äger ingen skog men jag har flera släktingar och kompisar som gör det"*.

En deltagare kommer från en mindre tätort men studerar i en stad och har därmed inte jättestor relation till skogen. Kvinnan tar stadsnära promenader i skogar som finns tillgängliga. Kollot bidrog till att samtliga fick ökad kunskap om naturvård.

En kvinna säger, *"Jag har definitivt mer kunskap än innan jag gick kollot. Jag lärde mig mer om vattnet och trädens relation. Hur kretsloppet och allting i naturen hänger ihop"*.

En annan kvinna säger, *"Jag visste inte alla arter som man ska bevara men just grunden att man ska ta tillvara och vara rädd om det. Inga specifika arter men vet att man inte ska förstöra för det behövs"*.

3.2.5 Aktiviteter

Alla aktiviteter på kollot upplevdes positiva men den som var roligast skiljer sig mellan kvinnorna. Kvinnorna upplevde att det var roligt att få vara ute i skogen och lära sig nya saker.

En kvinna säger *"Det var bra att vi gjorde något hela tiden, det var inte någon döttid, vi umgicks hela tiden"*.

En annan kvinna säger, *"Allt var jätteroligt men att besöka sågverket var roligast, fick gå runt hela kedjan och fick verkligen se det man annars inte skulle fått göra"*.

En tredje kvinna säger, *"Köra skogsmaskin! Vi fick köra runt den stora maskinen efter någon skogsväg. Efter vi hade gjord det var jag inställd på att jag skulle bli skogsmaskinförare när jag blir stor"*.

3.2.6 Upplevelser

Ingen upplevde något negativt med kollot och det var bra ledare. Intrycket var att kollot anordnades på ett bra och trevligt ställe som inte låg alltför långt bort. Kollot gav möjligheter att få prova på saker som de annars inte skulle fått chans att göra, exempelvis borra i träden (Figur 4).

En kvinna säger, *"Det var roligt för det var yngre ledare. Visst att äldre också kan vara bra med det blev ju att man var närmare de som är yngre. Det som också var bra, var det gemensamma, alla var med alla och det var aldrig något tjafs"*.

En annan kvinna säger, *"Kollot var ganska bra av det jag kommer ihåg. Det var mysig, vi gjorde god mat och så"*.

En tredje kvinna säger, *"Det var nog inget som jag tyckte var dåligt, det var väldigt roligt. Man fick lära känna mycket nya människor"*.

Flertalet upplevde att allt var bra och att det inte fanns något som hade kunna gjorts annorlunda. Om något skulle gjorts annorlunda så säger en kvinna, *"Jag minns att när jag sökte, det kan ha varit jag som läste det så men jag tyckte det skulle vara mycket med skogsmaskiner och sånt, men det var inte så jättemycket sånt, som det stod att det skulle vara. Jag har för mig att jag var lite besviken att det inte var så mycket skogsmaskiner"*.

Figur 4. Under Skogskollot fick kvinnorna prova nya saker bl.a. att borra i träden för att kunna räkna trädens nuvarande ålder och undersöka deras tillväxt. Foto: Maja Agnemo

3.2.7 Positivt/negativ påverkan av skogskollo för tjejer

Att delta på kollo var enbart positivt. Det var utvecklande att träffa nya kompisar och samarbeta med andra. Det var trevligt att alla kom överens och att saker gjordes gemensamt. Det var en kul upplevelse som gav upplyftande minnen, ökat intresse för naturen och ökad förståelse för hur mycket jobb det finns inom branschen.

3.2.8 Ny erfarenhet efter kollo

Kollo bidrog med nya erfarenheter och en allmän inblick samt mer kunskap om skog och natur. Kvinnorna har mer kunskap om hur skogen ska skötas och tas hand om, vad de får och inte får göra i skogen, hur och var de kan arbeta inom skogen. Kvinnorna har också mer kunskap om djur och olika växter samt vad som går och vad som inte går att äta efter kollo. Det upplevdes lärorikt att få prova på att köra skogsmaskin.

3.2.9 Kollots påverkan på framtida studieval

På frågan om kvinnorna tror att kollo bidrar till att fler kvinnor söker sig till skogliga utbildningar är upplevelsen att fler söker sig till utbildningar inom skog. Det som påpekas var att kollo riktar sig till en för ung målgrupp.

En kvinna säger, *"Ja det tror jag, jag ska inte söka någon utan jag är tänkt att gå natur. Tror absolut att det har påverkat att det är en möjlighet"*.

En annan kvinna säger, *"Det tror jag säkert. Det kändes som det flesta där hade en positiv inställning"*.

En tredje kvinna säger *"Jag tror att man skulle varit lite äldre, för har man inte någon inom familjen som har med skog att göra så tror jag inte att man tänker på sånt från då tills man går i 9:an och vad man ska välja i gymnasiet. Om kollot skulle vara lite senare eller att det funnits ett till för de som är äldre så att det ligger lite närmare gymnasiet"*.

3.2.10 Kollot bidragit till att du jobbar för en bättre miljö

Miljö är något som berörts ganska lite under kollots gång och några anser att ämnet berörts ytligt. En kvinna anser att hennes kunskap om miljö har ökat efter kollot och resterande är neutrala i frågan.

3.3.11 Arbetsmiljö för både män och kvinnor

Innan Skogskollots början var informanterna medvetna om att det fanns kvinnor som arbetade inom skogen, men att det var ovanligt. Eftersom ledare och andra som de fått möjlighet att träffa under kollot mestadels var kvinnor och eftersom alla deltagare var kvinnor så ansåg de att deras förståelse för att skogen är en arbetsplats även för kvinnor.

3.3.12 För och nackdelar med att arbeta inom skogen

Upplevelsen var att det inte finns några nackdelar med att arbeta inom skogen. Det är en bra och fin arbetsplats där de får vara ute i frisk luft och vistas i naturen. Någon ansåg att det kan bli ett problem om man avverkar för mycket skog så att andelen skogar minskar.

3.3.13 Skoglig dröm

Kvinnorna kan tänka sig att bo eller ha en stuga i närheten av skog. Några kan eventuellt tänka sig att bli skogsägare i framtiden och några kan tänka sig att arbeta inom skogssektorn.

4. DISKUSSION

4.1 Resultatdiskussion

4.1.1 Kvinnornas bakgrund och relation till skogen

De som medverkat på Skogskollo har en större relation till skogen via släkt och vänner som antingen äger eller arbetar inom skogen än de som inte deltog (referensgruppen). Kvinnorna på kollo hade ett större intresse att vara ute i skog och mark, jämfört med kvinnorna i referensgruppen. Detta styrks av tidigare studier, där en liknande punktinsats utvärderats, som visade att kvinnor hade någon form av skoglig bakgrund genom att kvinnors släkt och bekanta ägde skog eller arbetade inom skogssektorn (Johansson & Klum, 2015). Resultatet visar att en större andel av kvinnorna i referensgruppen var uppväxta i en större tätort och troligtvis inte haft samma möjligheter att vistas ute i naturen. Enligt tidigare studier har det visat sig att de som söker till högre skogliga utbildningar har ofta en skoglig bakgrund eller släktingar som arbetar inom skogssektorn (Stenhag 2013). Troligtvis är det så att unga kvinnor som bor i större tätorter och som ofta saknar en relation till skogssektorn eller unga kvinnor som inte diskuterar skog hemma har mindre benägenhet att söka till skogliga aktiviteter. Skog och skogsbruk finns helt enkelt inte i deras begreppsvärld.

4.1.3 Anledningar till varför kvinnorna medverkade på kollo

De främsta anledningarna till varför de unga kvinnorna valde att delta på kollo var att det upplevdes roligt att få träffa kompisar och för att de hade ett intresse för att vara ute i skog och natur. Att det enbart var kvinnor som deltog verkade ha en mindre betydelse. Av intervjuerna framkom att unga män troligtvis skulle ta större plats om de skulle delta och därför kändes det roligare om det enbart var unga kvinnor på kollo. I intervjuerna framkom att ingen hade någon tidigare erfarenhet av att medverka på ett kollo, därmed upplevdes det som en kul och spännande grej att få vara med om.

4.1.4 Hur har rekryteringen till skogskollo fungerat?

De flesta som deltagit har fått information om skogskollo via skolan. Rekrytering till kollo har även skett genom någon bekant som äger skog eller genom någon kompis. Ett gott tecken är därmed att deltagarna talat om kollo med sina kompisar. Enligt Johansson & Klum (2015) blev de flesta deltagarna rekryterade till "Skogskurs för tjejer" genom någon släkting eller via en annons i någon skogstidning.

Deltagare från större tätorter är underrepresenterade på kollot. Antagligen beror detta på att kvinnorna i stan inte kommer i kontakt med skog och natur på samma sätt som de som bor på landsbygden. Men det är också möjligt att skolorna i stan inte fått information om skogskollo. Det hade därför varit intressant att veta vilka skolor som har blivit informerade om skogskollot, för att undersöka om det är brist på information eller brist på intresse som har haft betydelse för den lägre andelen rekryterade från större tätorter. Rekrytering är en central fråga och något som behöver arbetas med för att lyckas attrahera kvinnor som inte har skoglig bakgrund till skogssektorn. Det är tydligt att det finns stor potential att rekrytera kvinnor från större tätorter. Förmodligen behövs det särskilda insatser för att marknadsföra kollot i större städer. Ansvariga för kollot hade t ex. kunnat ordna informationsstunder i skolorna. De flesta ungdomar i dagens samhälle har mobilvana och använder sig av olika sociala medier (Anonym 2017b). Det kan alltså vara ett alternativ att annonsera på sociala medier för att nå ut till bredare målgrupper. En målgrupp som kan behöva särskilda rekryteringsåtgärder är utlandsfödda eller andra generationens utlandsfödda unga kvinnor. Många av dessa har inte kännedom om att skogssektorn finns eller vilka skogliga yrken som erbjuds (Köppler, 2017).

4.1.6 Kvinnornas utbildningsinriktning idag

När kvinnorna som deltagit på skogskollot tillfrågades om sin utbildning och inriktning mot arbetslivet några år efter kollot. Var det ännu inte tydligt om deltagarna kommer att söka sig till skogliga utbildningar eller ej. Det är inte påfallande många som direkt valt en skoglig inriktning. Det kan delvis bero på att Skogskollot inte har haft fokus på att rekrytera fler till skogliga utbildningar utan att fokus istället ligger på att öka deltagares intresse för skogen.

Några deltagare hade påbörjat eller kunde tänka sig att studera vidare på ett naturbruksgymnasium, där det finns möjligheter att utbilda sig till bl.a. skogsmaskinförare och som också den vägen kan bli behöriga att söka till skogsmästarprogrammet. Det som är positivt, sett ur ett jägmästarperspektiv är att flera valt naturprogrammet som är högskoleförberedande och ger en bred behörighet. Behörigheten är en förutsättning för att kunna söka till vissa skogliga utbildningar på universitetsnivå och därmed finns möjligheter om deltagarna vill utbilda sig inom skogen. Det som också är positivt är att några kvinnor har börjat på eller kan tänka sig att gå transport- och fordonslinjen. Det är utbildningar som även de är attraktiva för skogsbranschen, där det behövs fler chaufförer för de tunga transportererna inom skogsbruket.

4.1.2 Förändras synen på skogsbruk och skogssektorn av att delta på skogskollo?

Kollot visade sig vara en bra insats för att inspirera och öka unga kvinnor intresse för skog, genom att visa att det är en arbetsplats som erbjuder många olika yrkesval. Det

framkom dock att deltagarna kan vara för unga för att bestämma sig för en gymnasieutbildning. Därför kan de vara ett alternativ att senarelägga kollot något eller några år, för att det ska ge större effekt och påverkan att rekrytera fler kvinnor till skogliga utbildningar. På ”Skogskurs för tjejer”, som är en kurs och inriktar sig till målgruppen kvinnor från 16 år och uppåt är det en större andel av deltagarna som, efter genomgången kurs, kan tänka sig att utbilda eller arbeta inom skogssektorn (Johansson & Klum, 2015). Alltså borde detta vara en bättre målgrupp för att rekrytera fler kvinnor att välja utbildningar eller arbeten inom skogen. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att det höga intresset kan bero på att kursen attraherar de som redan har tänkt sig att söka till en skoglig utbildning. Det som är viktigt för att rekrytera fler kvinnor är ju att nå ut till en ny målgrupp som inte har en relation till skog och skogsbruk. Enligt intervjuerna är kvinnorna som deltagit på skogskollot positiva till skogsbruket och skogssektorn. De har fått en större förståelse för skogssektorn och de har förstått att det finns kvinnor inom skogsbruket. Det framkommer även i resultatet att deltagarnas syn förändrades i positiv riktning trots tidigare insikt i skog och skogsbruk innan kollot. Kollot gav mer kunskap bl.a. om hur skogarna ska skötas och vilka arbetsmöjligheter som erbjuds.

4.1.5 Kvinnornas relation till skog och skogssektorn idag

Deltagarna hade en positiv inställning till skog och skogsbruk och den ökade efter medverkan på kollot, men intresset för att arbeta inom skogsbranschen verkar ändå vara måttligt. Det kan bero på att skogliga yrken historiskt sett har identifierats med manliga egenskaper och framstått som ett mansdominerat arbete (Anonym, 2004). En annan orsak till det måttliga intresset för att arbeta i skogsbruket, trots en positiv inställning, är kanske att de är intresserade av själva skogen men inte bruket, t.ex. miljöarbete. Detta speglas också i svaren där de unga kvinnorna anser att skogen är viktig för miljön. Kanske ser deltagarna också skogen mestadels som en plats för rekreation och friluftsliv och inte som en arbetsplats?

Den tekniska utvecklingen har gått fort fram och bidragit till att kvinnor kan ta likvärdiga jobb som män. Så idag borde det inte vara ett argument att det är för tungt att arbeta i skogssektorn. Den fasta ingångslön som skogliga arbeten erbjuder, borde inte vara ett hinder för kvinnor som väljer skogliga yrkesbanor. Det verkar som att skogliga normer och traditioner är svåra att bryta och för att attrahera fler kvinnor till branschen så behöver den skogliga normen förändras.

4.1.7 Vad kan göras för att rekrytera fler kvinnor till skogsbranschen?

Skogen är en resurs vi har gott om här i Sverige och den står för en stor del av vår nettoexport och är därmed en viktig inkomstkälla (Skogssverige, 2018). Skogen är dessutom en arbetsplats som erbjuder många olika yrken och kan sysselsätta många. Skogen är

förnyelsebar, kan binda koldioxid och bidrar till ett bättre klimat. Något som också är noterbart är att många kvinnor är engagerade i miljö och klimatfrågor (Anonym, 2017b). Skogen stora potential borde synliggöras bättre.

Precis som Skogsstyrelsen lyfter fram är det viktigt att synliggöra skogssektorn i skolans läromedel (Wide & Högwall-Nordin, 2019). Min uppfattning är också att många studie- och yrkesvägledare har för lite kunskap när det gäller skogliga utbildningar och vad branschen omfattar. Det ser jag i mitt uppdrag som ambassadör för Jobba grönt där en av huvuduppgifterna är att ge studie- och yrkesvägledare information om olika ”gröna” utbildningar. För att locka fler ungdomar till branschen kunde det varit bra om större satsningar läggs på att utbilda och informera studie- och yrkesvägledare om skogliga yrkesmöjligheter.

Att kvinnor inte upplever skogsbranschen som en framtid är egentligen inget konstigt. Yrken klassas ofta som typiskt kvinnliga eller manliga p.g.a. att olika arbetsuppgifter kopplas ihop med olika egenskaper (Westberg-Wohlgemut, 1996). Många av yrkesbenämningarna i skogsbruket är inriktade mot män och ett förslag i Skogsstyrelsens rapport är att titlarna på yrkena kan bytas ut (Wide & Högwall-Nordin, 2019). Samhället har också tydliga normer för hur en man och kvinna bör vara (Paechter, 2006). Redan i barndomen finns tydliga normer för vilka arbeten som passar kvinnor respektive män. Kvinnor ser ingen framtid inom skogsbranschen p.g.a. att den förknippas som manlig, genom att intressen inom skogen förknippas som manliga (Lidestav & Sjölander, 2007). Männen har oftast tolkningsföreträde, makten och kontrollen uttrycks ibland i form av sexuella trakasserier (Johansson et al. 2018). Därför behövs fler kvinnliga förebilder inom skogssektorn. De kvinnor som finns behöver också marknadsföras och synas mer i media. Enligt tidigare studier avbildas män oftare i media än kvinnor (Jägerborg & Nilzén, 2018). Det behövs också fler kvinnor som visar fram att det är de själva som gjort sitt yrkesval inom skogsbranschen. För vanligtvis framträder ofta en man som motiverat kvinnans yrkesval, när väl kvinnor får sin plats i media (Lidestav & Sjölander, 2007). Om fler kvinnor våga sticka ut i den skogliga sektorn kommer troligtvis fler kvinnor bli inspirerade att söka sig till branschen.

I Skogsstyrelsens rapport framkom att uppropen kring #metoo och #slutavverkat har väckt starka känslor inom skogsbranschen (Wide & Högwall-Nordin, 2019). Varför kvinnor inte väljer skogssektorn kan beror på att det är en mansdominerad bransch där bl.a. sexuella trakasserier förekommer. I samband med #metoo kampanjen framkom att en del kvinnorna inom branschen upplever den som sexistisk. Det som kan vända trenden framöver är om kvinnor ser att det sker en förändring till en mer öppen och inkluderande miljö och att en

sexistisk skogssektor inte längre tillåts. Detta kommer vara en viktig faktor för att lyckas rekrytera kvinnor till branschen.

4.2 Metoddiskussion

Resultatet baseras mestadels på kvantitativa data som förstärks och fördjupas med kvalitativa data. De kvalitativa intervjuerna har i huvudsak används för att deltagare ska kunna uttrycka sina tankar och reflektioner. Frågorna var formulerade på ett sätt som innebar att deltagare inte kunde svara enbart ja eller nej. Genom att ett par personer med mindre kunskap om skog fick kontrollläsa enkäten och intervjufrågorna så fick jag en uppfattning om man förstod vad som menades med varje fråga. En felkälla kan ha varit att jag lottade vilka kvinnor som skulle intervjuas och ge underlag till de kvalitativa data. Om andra kvinnor intervjuats hade förmodligen andra svar kunnat ges beroende på intresse och vart man är uppväxt. En annan felkälla kan vara att jag är en oerfaren intervjuare och kan därmed ha påverkat den som intervjuas genom olika exempel och reflektioner.

Referensgruppen gör det möjligt att jämföra om kvinnor i samma ålder hört talas om och fått information om skogskollot. Det gör det även möjligt att analysera om det finns skillnader hur skogen upplevs. Det begränsande antalet kvinnor som medverkat och ej medverkat på kollot gjorde det dock svårt att utföra statistiska analyser. Det hade behövts mer datamaterial för att kunna analysera statistiska skillnader mellan fler frågor. Kollot hade inte varit arrangerat så många år tidigare och en del som jag ville undersöka i min studie var vilken yrkesinriktning de valt. Därmed var det svårt att ta med kvinnor som deltagit på kollot senare år eftersom de inte har kommit så långt i sitt yrkesval.

4.3 Slutsats

Syftet med arbetet var att undersöka unga kvinnors relation, erfarenhet av och intresse för skogsbruk och skogssektorn, framtida utbildnings- och yrkesval och om deras intresse förändrats efter att de deltagit på Skogskollo för tjejer, en aktivitet med avsikt att öka intresset för skogssektorn.

Kvinnorna som medverkade på kollo hade en väl grundad relation till skog och skogsbruk redan innan de deltog. De hade också en större förståelse för skogsbruk och dess roll som en bred arbetsplats där även kvinnor kan arbeta, jämfört med de som inte deltog på kollo. När man ser på vad de vill plugga är det ungefär samma trend. De som varit med på skogskollo väljer i större grad naturvetenskapligt program på gymnasiet, medan de som inte varit på kollo har större variation mellan val av utbildningar.

Kvinnorna som deltog på kollo har fått en positiv upplevelse av skogen och fått med sig fina minnen. Kollo var uppskattat men trots detta verkar det inte bidra till att så många av dem direkt anger att de kommer att söka sig till skogliga utbildningar eller skoglig arbetsmiljö. De undersökta deltagarna är dock fortfarande unga och har ännu inte hunnit söka högre utbildning så det skulle vara intressant att i framtiden följa upp dessa kvinnor efter gymnasiet och se hur många som ändå till slut valt en skoglig utbildning.

5. REFERENSER

Andersson, Elias. *Den öppna skogen kön, genus och jämställdhet i skogsbrukssektorn*. Umeå: Institutionen för skoglig resurshushållning, Sveriges lantbruksuniversitet, 2019. Print.

Anonym 2004. *Det går långsamt fram: Jämställdheten inom jord- och skogsbrukssektorn*. Stockholm: Jordbruksdepartementet, Regeringskansliet. Betänkade DS, 2004:39.

Anonym 2017a. *Unga & media 2017*. Statens medieråd.

Tillgänglig: <https://internetstiftelsen.se/docs/Ungarochmedier2017.pdf>

Hämtad: 2019-03-28

Anonym 2017b. *Konsumenterna och miljön 2017*. Konsumentverket. Rapport 2017:9.

Engelmann, V. & Larsson, R. (2013) *Genus och jämställdhet i studentkårerna för jägmästar- och skogsmästarprogrammet*. Umeå: Sveriges lantbruksuniversitet.

Eriksson, L-G., Wilhelmsson, B. & Lidestav, G. (2011). *Utveckla insatser inom SIS för att särskilt öka flickors intresse för det skogliga området*. Dnr 2011/2018. Jönköping. Skogsstyrelsen. Kandidatarbeten.

Jägerborg, M. & Nilzén, O. (2018) *Porträttering av män och kvinnor i skogsbrukspress*. Kandidatarbeten. Umeå: Sveriges lantbruksuniversitet.

Johansson, Maria et al. (2018) #Metoo in the Swedish forest sector: testimonies from harassed women on sexualised forms of male control. *Scandinavian Journal of Forest Research*. [Online] 33 (5), 419–425.

Johansson, LG. (2005). *Kon, genus och orsaksurval*. I: Blomqvist M. Dialoger mellan kön och genus. Uppsala. Centrum för genusvetenskap, Uppsala Universitet.

Johansson, J & Klum, J. (2015) *Ökar en sommarkurs för tjejer jämställdhet vid högre skogliga utbildningar?* En undersökning av deltagare i Kursen Tjejer & skog. Umeå: Sverige lantbruksuniversitet.

Köppler, S. (2017). *Skogen som integrationsarena – kopplingen mellan svensk skogsnäring och integration*. Umeå: Sveriges lantbruksuniversitet.

Landsbygdsdepartementet. 2011. *Konkurrenskraft kräver jämställdhet: Kort om jämställdhetsstrategin för skogsbrukssektorn*. Stockholm: Regeringskansliet, Landsbygdsdepartementet.

Lidestav, G. & Andersson, E. 2014. Underlagsrapport från Workshop 2 december 2014. Att utbilda och rekrytera mer jämställt. Umeå: Sveriges lantbruksuniversitet.

Lidestav, G. 2006. Time for action – Changing the gender situation in forestry. Viale delle Terme di Caracalla, Italien: FAO.

Lidestav, G. & Egan Sjölander, A. 2007. Gender and forestry: A critical discourse analysis of forestry professions in Sweden. *Scandinavian Journal of Forest Research* vol. 22. 351–362.

Lidestav, G., Engman, K. & Wästerlund, D. 2000. *Kvinna & skogsägare*. LRF Skogsägarna. Stockholm.

Lindberg, L., Riis, U. & Silander, C. 2011. Gender Equality in Swedish Higher Education: Patterns and Shifts. *Scandinavian journal of educational Research* vol. 55. No.2. 165–179.

Lindahl, B. 2003. Lust att lära naturvetenskap och teknik? In *educational sciences* 196. ISBN 91-7346-467-8

Paechter, C. (2006). Masculine femininities/feminine masculinities: power, identities and gender. *Gender and Education*, vol. 18, ss. 253–263.

Roth, A-K. (2007). *Jämställdhetsboken – från teori till praktik*. Stockholm. Norstedts Juridik AB.

Rothstein, B. (2012). The Reproduction of Gender Inequality in Sweden: A Causal Mechanism Approach. *Gender, Work and Organization*, Vol. 19, ss. 324–344.

Skogen i skolan (2017). *Vår verksamhet*.

Tillgänglig: <https://www.skogeniskolan.se/om-oss/var-verksamhet>

Hämtad: [2018-10-01]

Skogskollo (2018). *Skogskollo för alla nyfikna tjejer*.

Tillgänglig: <https://www.skogskollo.se>

Hämtad: [2018-10-01]

Skogssverige, 2018. *Skogen & ekonomin*.

Tillgänglig: <https://www.skogssverige.se/politik-ekonomi/skogen-ekonomin>

Hämtad: [2019-03-25]

Skogstekniska klustret, (2018). Vi är på språngbräden mot framtidens skogsbruk.

Tillgänglig: <https://www.skogstekniskaklustret.se/om-oss>

Hämtad: [2018-10-01]

Stenhag, S. 2013. Nyborjarenkat s-fakultetens studenter, 2012. Sveriges lantbruksuniversitet.

Sveriges lantbruksuniversitet, 2018. *Tjejer och skog*.

Tillgänglig: <https://www.slu.se/utbildning/program-kurser/program-pa-grundniva/skogsmastare/tjejeroskog/>

Hämtad: [2018-10-01]

Trost, J. (2010) *Kvalitativa intervjuer*. 4:1. [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Westberg-Wohlgemuth, H. (1996). *Kvinnor och män märks*. Stockholm: Stockholms Universitet, Pedagogiska institutionen.

Wickman, K. (2013) *Kvalitativ metod*. Opublicerat manuskript. Umeå Universitet. Yukl, G. (2002). *Leadership in organizations*. 5. ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice- Hall.

Wicman, K., Dolling, A., Lidestav, G., Ronnberg, J. (2013) *Genusintegrering och jämställdhetsarbete vid fakulteten för skogsvetenskap*, Sveriges lantbruksuniversitet. Umeå: SLU Repro.

Wide, R & Högwall-Nordin, M. 2019. *Åtgärder för en jämställd skogssektor*. Rapport 2019/4.

Bilaga 1.

Enkät till kvinnor som deltagit på Skogskollo

1. Födelseår: _____

2. Var är du huvudsakligen uppväxt?

- Landsbygd (0–500) invånare
- Mindre tätort (501–20 000) invånare
- Större tätort (20 001 och uppåt) invånare

3. Gymnasiet

Om du går gymnasiet idag, vilken linje går du? _____

Om du inte går på gymnasiet, vilken linje/inriktning skulle du kunna tänka dig att välja i framtiden?

_____

4. Hur stämmer nedanstående in? Jag tycker skog är:

Skalan är ifrån 1–5, där 1= Instämmer inte alls, till 5= instämmer helt.

Vackert

1

2

3

4

5

Farligt

1

2

3

4

5

Kul att vara i

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

En allmän tillgång för rekreation.

Rekreation = Avkopplande aktivitet som återhämtar krafter, ex. som motion, skogspromenader, jakt, fiske, idrott.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Natur som bör bevaras

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

En ekonomisk resurs som man kan tjäna pengar på

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Viktig för Sveriges ekonomi

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Viktig för miljön

1

2

3

4

5

Något att vara i

1

2

3

4

5

Något att jobba i

1

2

3

4

5

Något min familj äger

1

2

3

4

5

5. Vilket/vilka år medverkade du på kollot?

- 2013
- 2014
- 2015

6. Varför valde du att vara med på ”Skogskollo för tjejer”?

-----

7. Hur fick du information om ” Skogskollo för tjejer”? (Du kan välja flera alternativ)

- Familjemedlem (föräldrar/släkting)
- Kompis
- Skogskollos hemsida
- Skolan
- Skogsbolag eller skogsägarförening
- Tidning
- Annan media
- På annat sätt. Information genom: _____

8. Har du någon skoglig anknytning? (Du kan välja flera alternativ)

- Min familj/släkt äger skog
- Någon i min släkt arbetar inom skogssektorn eller skogsindustrin
- Min kompis har anknytning (tex släkt som äger skog eller är intresserade av skog eller har släkt som arbetar i skogssektorn).
- Bor på landsbygden med närhet till skog
- Friluftsliv/sport
- Svamp/bärplockning
- Jakt/fiske
- Ingen tidigare erfarenhet av skog

9. Vilka förkunskaper om skog och skogsbruk hade du innan kollot?

(Skalan är ifrån 1–5, där 1 är lite förkunskaper till 5 mycket förkunskaper).

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

10. Ändrade kollot din syn på skog och skogsbruket?

- Ja, på vilket sätt? _____
- Nej, varför inte? _____

11. Har du rekommenderat kollot för dina vänner/syskon?

- Ja, vilka? _____
- Nej, varför inte? _____

12. Hur mycket har kollot inspirerat dig till att:
(Skalan är ifrån 1–5, där 1 inspirerat lite till 5 inspirerat mycket).

eventuellt läsa en skoglig utbildning?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

eventuellt jobba inom skog och skogsbruket?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

13. Kommer du vilja att studera vidare på någon av dessa utbildningar?

- Ja, vilken/vilka?
  - Skog och trä (Linné universitetet)
  - Skogstekniker (Gammelkroppa)
  - Skogsmästare (SLU)
  - Jägmästare (SLU)
  - Skogsmaskinförare på yrkesskolor

Annan skoglig utbildning: vilken? _____

- Nej

14. Vad vill du helst jobba med i framtiden? (Du kan välja flera alternativ.)

- Barn och fritid (barn- och förskollärare)
- Ekonomi (ekonom, controller)
- Estet (bild, musik)
- Fordon och transport (långtradarchaufför, maskinförare, mekaniker)
- Hantverkare (snickare, rörmokare, elektriker, VVS)
- Hotell och handel
- IT (datatekniker, IT-utvecklare)
- Naturbruk skog (skogsmaskinförare, jägmästare, skogsmästare, skogstekniker)
- Naturbruk annat (t ex trädgård, jordbruk)
- Restaurang- och livsmedel
- Vård och omsorg (läkare, tandläkare, sjuksköterska, undersköterska)
- Annat: _____

Bilaga 2.

Enkät till kvinnor som ej deltagit på Skogskollo

1. Födelseår: _____

2. Var är du huvudsakligen uppväxt?

- Landsbygd (0–500) invånare
- Mindre tätort (501–20 000) invånare
- Större tätort (20 001 och uppåt) invånare

3. Gymnasiet

Om du går gymnasiet idag vilken linje går du? _____

Om du inte går på gymnasiet, vilken linje/inriktning skulle du kunna tänka dig att välja i framtiden?

_____

4. Hur stämmer nedanstående in? Jag tycker att skog är:

(Skalan är ifrån 1–5 där 1 Instämmer inte alls till 5 Instämmer helt).

Vackert

1

2

3

4

5

Farligt

1

2

3

4

5

Kul att vara i

1

2

3

4

5

En allmän tillgång för rekreation

Rekreation = Avkopplande aktivitet som återhämtar krafter, ex. som motion, skogspromenader, jakt, fiske, idrott.

1

2

3

4

5

Natur som bör bevaras

1

2

3

4

5

En ekonomisk resurs som man kan tjäna pengar på

1

2

3

4

5

Viktig för Sveriges ekonomi

1

2

3

4

5

Viktig för miljön

1

2

3

4

5

Något att vara i

1

2

3

4

5

Något att jobba i

1

2

3

4

5

Något min familj äger

1

2

3

4

5

5. Har du någon skoglig anknytning? (Du kan välja flera alternativ.)

- Min familj/släkt äger skog
- Någon i min släkt arbetar inom skogssektorn eller skogsindustrin
- Min kompis har anknytning (tex släkt som äger skog eller är intresserade av skog eller har släkt s
- Bor på landsbygden med närhet till skog
- Friluftsliv/sport
- Svamp/bärplockning
- Jakt/fiske
- Ingen tidigare erfarenhet av skog
- Annan skoglig anknytning, nämligen: _____

6. Vad vill du helst jobba med i framtiden?

- Barn och fritid (barn- och förskollärare)
- Ekonomi (ekonom, controller)
- Estet (bild, musik)
- Fordon och transport (långtradarchaufför, maskinförare, mekaniker)
- Hantverkare (snickare, rörmokare, elektriker, VVS)
- Hotell och handel
- IT (datatekniker, IT-utvecklare)
- Naturbruk skog (skogsmaskinförare, jägmästare, skogsmästare, skogstekniker)
- Naturbruk annat (t ex trädgård, jordbruk)
- Restaurang- och livsmedel
- Vård och omsorg (läkare, tandläkare, sjuksköterska, undersköterska)
- Annat: _____

7. Har du fått någon information om Skogskollo för tjejer?

- Ja (Gör frågorna 8 & 9)
- Nej (Hoppa över fråga 8 & 9)
- Vet ej (Hoppa över fråga 8 & 9)

8. Om du svarat Ja på förgående fråga. Varför valde du att inte delta på Skogskollo för tjejer?

- Ville inte vara med
- Kunde inte vara med
- Det var redan fullbokat när jag sökte
- Annat: _____

9. Hur fick du information om Skogskollo för tjejer?

- Familjemedlem (föräldrar/släkting)
- Kompis
- Skogskollos hemsida
- Skolan
- Skogsbolag eller skogsägarförening
- Tidning
- Annan media
- På annat sätt. Information genom: _____

Bilaga 3.

Interljudfrågor till kvinnor som deltagit på Skogskollo

1. Var gör du dig idag (plugg, jobb)?
2. Vad hade du för tidigare erfarenheter av
  - a. skog och skogsbruk innan kollot?
  - b. Naturvård innan/lägre kollot?
3. Varför valde du att delta på detta kollot?
4. Hade du fortfarande sökt till kollot om även pojkar hade deltagit?
Varför, varför inte?
5. Vad lärde du dig för nytt på kollot?
6. Vad var det som var bra och dåligt på kollot?
7. Vad kunde man ha gjort annorlunda, i så fall?
8. Vad tyckte du om aktiviteterna som förekom på kollot och vilken aktivitet var roligast?
9. Tror du kollot har bidragit till att fler tjejer söker skogliga utbildningar?
10. Har kollot påverkat din syn på skogsbruket som en arbetsmiljö för både män och kvinnor. På vilket sätt?
11. Hur har kollot påverkat dig (positivt, negativt, kamratskap och annat som inte direkt har med skog att göra)?
12. Har kollot bidragit till att du jobbar mer för en bättre miljö?
13. Har du någon skoglig dröm i framtiden? I så fall vilken?
14. Ser du några för- och nackdelar med att arbeta med skog?

15. Vilken relation har du till

- a. skog och skogsbruk idag?
- b. naturvård idag?

16. Hur stor del av Sverige yta tror du består av skog?

- a) $1/4$
- b) $1/2$
- c) $2/3$

17. Kan du nämna några produkter som vi får av vår skog?

SENASTE UTGIVNA NUMMER

- 2017:7   Författare: Anna Bergqvist
Skogsbrukets brandskötsel. En intervju-undersökning utförd i Västerbotten år 2006
- 2018:1   Författare: Gustav Nord
Tillväxteffekter för tall 33 år efter konventionell gallring och gödsling
- 2018:2   Författare: Felicia Dahlgren Lidman
The Nitrogen fixation by cyanobacteria associated to feathermosses
- A comparison between Scots pine and Norway spruce stands
- 2018:3   Författare: Hanna Glöd
Forest drainage effects on tree growth in Northern Sweden. – Developing guidelines for ditch network maintenance
- 2018:4   Författare: Anna Jonsson
How are riparian buffer zones around Swedish headwaters implemented? – A case study
- 2018:5   Författare: Martin Hederskog
Är uteblivna bränder i skogslandskapet en bidragande orsak till igenväxning av myrmarker?
- 2018:6   Författare: Gustav Stål
Carbon budgets in northern Swedish forests, 1800-2013
- 2018:7   Författare: Johan Gotthardsson
Faktorer som påverkar antalet ungskogsröjningar i tallbestånd
- 2018:8   Författare: Rasmus Behrenfeldt
Vindens inverkan på höjdtillväxten i ett tallbestånd (*Pinus sylvestris*) längs en sluttning
- 2018:9   Författare: Erik Sundström
Brandhårdhetens påverkan på knäckesjukans omfattning på brandfältet i Sala
- 2018:10   Författare: Jenny Dahl
How is soil carbon stock in old-growth boreal forests affected by management?
- 2018:11   Författare: Johannes Larson
Know the flow – spatial and temporal variation of DOC exports and the importance of monitoring site specific discharge
- 2018:12   Författare: Sanna Nilsson
Hur tidpunkten för och samordningen av föryngringsåtgärder påverkar föryngringsresultatet och konkurrenstrycket i plantskogen
- 2019:1   Författare: Lina Arnesson Ceder
Skogshistoria kommer upp till ytan – en akvatisk inventering efter samiskt påverkad död ved i tjärnar kring Mattaur-älven
- 2019:2   Författare: Linda Norén
“Det var ett äventyr” – en studie om livet som flottare efter Piteälven
- 2019:3   Författare: Elin Edman
Bladyta och virkesproduktion i fullskiktad granskog skött med blädningsbruk